

Een Amerikaanse soldaat in Mheer in 1945

[Original material in English is appended at the end of this article]

In de tweede helft van februari 1945 – Mheer was al enkele maanden bevrijd maar de oorlog was nog in volle gang – verbleef op het kasteel een compagnie van het 655e “Engineer Topographic Battalion”. Zij waren de opvolgers van een bataljon mobiel afweergeschut dat hier in de maanden na de bevrijding, eind 1944, was ingekwartierd. Het 655e topografische bataljon had de opdracht was om goed bruikbare kaarten voor het oprukkende Amerikaanse leger te maken. Via Engeland, Le Havre en Visé waren ze in Zuid-Limburg aangekomen. Op een foto die onlangs boven water is gekomen zien we hen aan het werk in Kasteel Mheer; op de achtergrond zien we het portret van barones de Loë - van der Linden d’Hoogvorst, de overgrootmoeder van onze huidige kasteelheer. De fotograaf was “staff sergeant” William Berry.

William Berry (1917-2005) kwam uit de omgeving van de Amerikaanse hoofdstad Washington, waar hij in 1938 aan de vermaarde Catholic University was afgestudeerd als landmeter en bouwkundig ingenieur (wat ook blijkt uit de details die hij waarneemt in het kasteel). Hij was in 1941 getrouwd en was bij zijn indiensttreding al vader van twee kinderen. Hij schreef regelmatig brieven aan zijn vrouw in de VS.

William Berry’s dochter, Elinor Hutchinson-Berry, vond in die brieven de foto en trof ook enkele passages aan over zijn verblijf op Kasteel Mheer. Dat alles heeft ze ter beschikking gesteld van de Mheerder Heemkundevereniging. Hieronder volgt een vertaling van de relevante passages. Het Engelstalige origineel staat daaronder.

13 febr. 1945, ergens in Nederland

Ik ben flink onderweg geweest sinds de laatste keer dat je van me heb gehoord. Ik ben nu in Nederland en ondergebracht in een oud kasteel. Het is een geweldige plek. De kamer waarin ik verblijf is rond met een marmeren open haard. Er zijn zoveel wenteltrappen dat ik er draaierig van word. Ik zou wel willen dat Johan er was want Nederlands begrijp ik nauwelijks. Ik heb veel plekken gezien de laatste maanden: Le Havre in Frankrijk en ook Amiens. Mijn Frans kreek ik weer goed te pakken en ik kan redelijk gesprekken voeren met de Fransen. Frans kwam ook van pas in België, waar ik Namen en Charleroi heb bezocht. De Belgen kwamen heel vriendelijk en sympathiek op me over.

14 febr. 1945, Nederland

Ik krijg ondertussen een hele verzameling vreemd geld. Als de oorlog voorbij is kan ik internationaal gaan bankieren. Het wordt tamelijk lastig als iemand je tien shilling schuldig is, daarop 10 Franse en 25 Belgische franken heeft afbetaald en je wilt uitrekenen hoeveel hij je nog in guldens schuldig is – ook al omdat de wisselkoers van land tot land verschilt. Alle in- en verkoop met de plaatselijke bevolking gebeurt op basis van ruilhandel. Amerikaanse soldaten zijn zowat de enige leveranciers van snoep, zeep en sigaretten. De mensen hier in Holland zijn heel vriendelijk voor Amerikanen en waarderen zeer wat we voor hen doen. Ze koesteren een intense haat jegens de Nazi's, en dat is begrijpelijk als je ziet wat die voor een leed hebben aangericht. Stuur me alsjeblieft wat 35-mm film.

15/16 febr. 1945

Je zou dit kasteel moeten zien waar we in wonen. Het is het originele werk, met een gracht en een binnenplaats. De dakgevels zijn in de traditionele Hollandse trapgevel-stijl. Er is fraai uitgevoerd houtsnijwerk. Het hart van het pand is de fraaie bibliotheek. Aan een kant is een enorme open haard, hoog genoeg om rechtop in te staan en omhoog te kunnen kijken, de schoorsteen in, en met wapenschilden gegraveerd in de mantel. Boven de haard hangt een opgezette kop van een everzwijn. Twee wanden zijn in beslag genomen door boekenkasten van eikenhout met houtsnijwerk. Een van de kasten is nog gevuld

met prachtige oude boeken. Je kunt je bijna zo'n Nederlander van vroeger voorstellen die erbij staat. Maar die illusie wordt een beetje verstoord door de rekenmachines, de stapels kaartenmakersmateriaal op de boekenplanken, en een sergeant die in het midden van de kamer een groep soldaten ringeloort. [...]

Onze tekenkamer heeft fraaie oude lambrizingen en er hangen portretten. Maar hier is het TL-licht ook een stijlbreuk.

Gisteren ging ik naar de kerk voor Aswoensdag, voor het eerst in een lange poos. We zitten hier gunstig om naar de kerk te kunnen gaan, je hoeft alleen de slotgracht over te steken. Dit was de eerste keer dat ik met een helm op naar de mis ben gegaan.

Af en toe zien we een V-bom overvliegen. Dat, en het gebruikelijke lawaai en gedoe dat altijd in een legerkamp heerst, is het enige dat ons hier herinnert aan de oorlog.

17 febr. 1945, Nederland

het is lastig om te schrijven als er zulke strikte veiligheidseisen worden gesteld aan wat je mag opschrijven. Vandaag kregen we onze soldij. Je zou die Nederlandse bankbiljetten moeten zien. Somige zijn van voor de oorlog, andere dateren van tijdens de Nazi-bezetting, en nog andere zijn uitgegeven door de huidige autoriteiten. Ze zien er dus allemaal verschillend uit. Dito voor de munten. Maar gelukkig is het geldsysteem decimaal.

Nederland, 18 febr. 45

Ik heb de hele zondag zitten werken, althans: na de mis van 10 uur. Van de preek begreep ik niet veel want die was in het Nederlands. Het enige wat ik meekreeg waren de maandag, dinsdag, woensdag enz. toen hij de intenties voorlas voor de missen van de komende week. Het is een mooie kerk, waarschijnlijk behoorlijk oud. Ze halen hier drie collectes op, allemaal meteen na elkaar.

Nederland, 20 febr. 45

Ik zit hier aan onze ronde, marmeren tafel in onze ronde torenkamer, en luister naar de radio. Je moet wel haast een taalkundige zijn om alle uitzendigen te volgen die je hier opvangt. Het klinkt echt raar om Amerikaanse jazzplaten te

horen aankondigen in het Duits of met een Brits accent.

21 febr 1945

Je zou me eens moeten zien als ik 's nacht door deze donkere gangen rondwaar. Ik heb geen zaklamp dus ik moet blindelings mijn weg vinden. Het is niet makkelijk om in het pikkedonker die oude oneven trappen op- of af te gaan. Er is zelfs geen maanlicht want de ramen zijn natuurlijk verduisterd. En tot overmaat zijn er dan onverwachtse halve treden in het midden van een overloop en op andere onverwachte plekken. Ik stoot mijn hoofd ook voortdurend tegen lage deurposten, kachelpijpen enzovoorts. Ach hemel! Het leven in een kasteel is een last. Maar begrijp me niet verkeerd – dit is echt een fantastische plek, en we hebben geboft dat we in zo'n sjieke boel zijn ondergebracht.

(De volgende brief, gedateerd 3 maart, schrijft sgt. Berry vanuit zijn nieuwe onderkomen in Hoensbroek.)

– 0 – 0 –

[Here follows a transcript of the original, English-language, materials]

Letters from Staff Sergeant William L. Berry, to his wife in Chevy Chase, MD.

Transcribed in part by Joep Leerssen. The letters were kindly made available to me as digital images by Sgt. Berry's daughter, Mrs. Elinor Hutchinson.

The unit that S/Sgt Berry served with was, as the letterheads indicate, the 655th Engineer Topographic Battalion ("A" Company).

S/Sgt Berry was in Mheer Castle during the second half of February, 1945.

Mheer had been liberated in mid-September 1944 and after some anxious weeks during the Battles of Aachen (12 September - 21 October) and of the Bulge (16 December 1944 - 25 January 1945), the front had moved into Germany. Life in the village was peaceful, albeit unsettled socio-economically in these months when liberation had been achieved locally but the war was as yet

far from over. S/Sgt Berry wrote a number of letters home, on V-mail notepaper, or Battalion or "United States Army" stationery. The letters (signed "B.") are in neat, almost print-style handwriting. This was in fact a requirement since all letters written in the field were vetted by the military censor. The placename "Mheer" is in fact never mentioned outright. Below I have transcribed the portions about his life in Mheer castle; I have omitted the passages of a personal and familial nature.

13 February 1945, Somewhere in Holland

I've been kicking around quite a bit since you heard from me last. I am now in Holland and am living in an old castle. It is an amazing place. The room I am in is circular and has a marble fireplace on one wall. There are so many circular staircases that I am getting dizzy from going up and down stairs. I sure wish Johan were here now as my knowledge of Dutch is very limited. I have seen a lot of places in the last two months. I visited Le Havre, France and also Amiens. I found that my French came back to me readily and I was able to converse fairly well with the French. My French also came in handy in Belgium, where I saw Namur and Charleroi. I found the Belgian people extremely friendly and likeable.

14 February 1945, Holland

I am getting quite a collection of foreign money. I will be able to take up

international banking when this war is over. I gets quite complicated when somebody owes you ten shillings, has paid you ten Francs and five belgas¹ on account and you want to figure out how much he still owes you in guilders, especially when the rate of exchange varies from country to country. Nearly all my buying and selling with the natives is done on a barter system. American soldiers are nearly their sole source of supply for candy, soap and cigarettes. The people here in Holland are very friendly toward Americans and appreciate very much anything you do for them. Their hatred of the Nazis is very intense which is easy to understand when you see and hear of the suffering they caused. Please send me some 35 mm film.

15/16 February 1945 (?)

I'm sure glad they drive on the right hand side of the street over on the Continent.

You should see this castle we are living in. It is the real thing, too – complete with a moat and enclosed courtyard. The gable ends are the famous stair-step Dutch style. There are some of the most elaborate wood carvings in the place. The library, the sanctum sanctorum, is a beautiful room. In one end is a huge fireplace, large enough to stand up in and look up the chimney, with coats of arms carved in the mantel. Over the fireplace is a boar's head, mounted. On two walls are bookcases of carved oak. Beautiful old books are still in the cases on one wall. You can almost see the old Dutchman standing there. However, the illusion is somewhat spoiled by the presence of calculating machines, the piles of photomapping supplies on the library shelves and a sergeant bossing a detail in the middle of the room.

[...]

Our drafting room has beautifully panelled walls mellowed with age, and hung with portraits. There, too, fluorescent lights are incongruous. I went to church yesterday, Ash Wednesday, for the first time in quite a

while. We are very fortunately situated as far as getting to church is concerned. It is just across the moat. That was the first time I had been to church with a steel helmet on.

We see an occasional V-bomb here. That, aside from the usual noise and activity that is always about any Army installation is the only thing reminding us of the presence of war here.

17 February 1945, Holland

[...] it just gets so hard to write when there are so many restrictions on what you can write [...] We were paid today – you should see these Dutch bank-notes – some are pre-war, others issued under the Nazi occupation, and still others under the present occupation. Of course they all look diffeent. The coins are the same way. Fortunately, it is a decimal monetary system.

Holland, 18 February 45

I was working all day Sunday too – that is after ging across the moat to 10 o'clock Mass. I didn't get too much out of the sermons at Mass this morning as it was all in Dutch.² The only thing I could get was the Monday, Tuesday, Wednesday etc. when he was announcing the intentions for the week's Masses. It is a nice church, probably quite old. They took up three collections, one right after the other.

Holland, 20 February 45

I am sitting at our round marble-topped table in our circular tower room, listening to the radio. You have to be quite a linguist to take in all the broadcasts you hear over here. It sure sounds funny to hear American jazz records announced in German or in an English accent.

21 February 1945 (?)

You should see me prowling around these dark corridors at night. I have no flashlight now so I have to know my way around perfectly. It's quite a trick to navigate these old uneven staircases in pitch blackness. You can't even get any help from the moonlight because, of course, all the

1 The Belga (the equivalent 5 Belgian francs) was Belgium's nominal currency between 1926 and 1946.

2 The Mass itself was in Latin, and as such familiar to American Catholics.

windows are blacked out. To make things worse, you're always tripping over little half-steps that crop out in the middle of hallways and other most unexpected places. I also keep bumping my head on low doorways, stovepipes, etc. Ah me! Life in a castle is difficult. But don't get me wrong – it's really a great place, and we are quite fortunate indeed to have such a swell layout.

3 March 1945, Holland

Last night was the first time I had been to bed in three days, so I wasn't exactly in the mood to do anything but go to sleep. I have moved from our castle. I am now living in some kind of a school building or something. I can't figure out exactly what it was.

This concludes Sgt Berry's stay in Mheer. His company was moved to Hoensbroek, 15 miles to the North-East of Mheer, around 1 March.

*From Wikipedia
(https://en.wikipedia.org/wiki/655th_Engineer_Topographic_Battalion):*

*The 655th Engineer Topographic Battalion (655th ENG TOPO BN) was a technical support unit formed to provide surveying, drafting, and map production activities for the US Army during World War II. [...] The U.S. realized that the existing European maps were inadequate for tactical purposes or use by artillery units, since existing map grids were inconsistent and did not match up between countries. The Engineer Topographic Battalion's wartime mission was the development of accurate 4-color topographic maps created through timely survey work, drafting, printing, and distribution of military maps as required by the Allied Armed Forces of the United States. The Battalion was first formed in December 1943 and deactivated in December 1946. [...] By August 1944, the Battalion had an organizational strength of 19 officers, 3 Warrant Officers, and 423 enlisted men. [...] On January 30, 1945, the Battalion Personnel arrived by motor transport at the Southampton Port of Embarkation [...] After landing in Le Havre, France they [...] readied their equipment for rail shipment and awaited their assignment. On February 8, 1945, the Battalion crowded into Forty and eights box cars for a 4-day rail trip to Visé, Belgium. **From there, the Battalion Command Post and Headquarters and Service Company set up in a chateau in Altembroeck, Belgium, while Companies A and B proceeded to Castle Mheer in Mheer, Holland.** Because the drawing and printing work of the 655th needed to be done out of the elements, locations were required to contain a suitable indoor space to work. Map Storage and Distribution moved to Maastricht, Holland to be near the Ninth United States Army Headquarters [...] On March 1, 1945, as the Ninth Army participated in pushing the Germans back across the Rhine, the 655th was ordered to move forward to Hoensbroek, Holland, with Map Storage and Distribution remaining in Maastricht, Holland. Then over the next two weeks, as the Allies again pushed forward, the 655th advanced to Mönchengladbach, Germany.*